

A Magyarországon legagresszívabban terjedő inváziós növényfajok elterjedése és a környezeti faktorok közötti kapcsolat vizsgálata

Visztra Georgina Veronika*, Frei Kata, Hábcenczyus Alida Anna, Soóky Anna, Bátori Zoltán,
Laborci Annamária, Csikós Nándor, Szatmári Gábor, Szilassi Péter

Szegedi Tudományegyetem, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék

**myosotis.sylvatica12@gmail.com*

Az inváziós növényfajok rohamos terjedése komoly problémát okoz a természetvédelmi és a mezőgazdasági területeken valamint a városokban egyaránt. Az inváziós fajok kiváló kompetíciós képességüknek köszönhetően kiszorítják az őshonos fajokat a természetes élőhelyükről, átalakítják a környezetüket és akár alapjaiban képesek megváltoztatni a fajok közötti kölcsönhatásokat. Eltávolításuk felettébb költséges és körülményes, ennek okán a legcélravezetőbb kezelési mód a megtelepedésük megelőzése. Annak érdekében, hogy meg tudjuk határozni a potenciálisan veszélyeztetett élőhelyeket, a jelenlegi elterjedési mintázat alapján fel kell kutatnunk azokat a környezeti paramétereket, amelyek befolyásolják az inváziós növények előfordulását. Az egyes környezeti faktorok befolyásoló hatása növényenként eltérő lehet, ezért a fajok különálló vizsgálatára van szükség. A munkánk során hét környezeti faktor befolyásoló hatását vizsgáltuk öt Magyarországon inváziós növényfaj (*Ailanthus altissima*, *Asclepias syriaca*, *Elaeagnus angustifolia*, *Robinia pseudoacacia*, *Solidago* spp.) elterjedésének tekintetében. Talajtani paraméterként a talaj szerves anyag tartalmát, mésztartalmát, termőréteg vastagságát és a pH-ját vettük figyelembe, klimatikus paraméterként pedig az átlagos évi középhőmérsékletet és az átlagos éves csapadékot vizsgáltuk. Ezen felül befolyásoló tényezőként tekintettünk a felszíni vizektől való távolságra. Az országos léptékű elemzéshez az Inváziós Növényfajok Országos Térinformatikai Adatbázisát (INOTA) használtuk. Az egyes növényfajok által fertőzött, illetve nem fertőzött pontokat ArcGIS szoftver segítségével összemetsztük a környezeti paraméterek értékeivel, majd az értékek átlagait összehasonlítottuk a fertőzött és a nem fertőzött pontok között. A statisztikai analízist ANOVA modellel végeztük, az RStudio szoftvert alkalmazva.

Az eredmények azt mutatták, hogy az általunk vizsgált inváziós növények elterjedése számos esetben szignifikánsan összefügg a vizsgálatban szereplő környezeti paraméterekkel. A Közöséges selyemkóró által fertőzött és nem fertőzött pontok között minden faktor tekintetében szignifikáns eltérést találtunk, valamint a Mirigyes bálványfa és az aranyvessző fajok esetében egy kivételével mindenhol. A kapott eredmények a későbbiekben bemeneti adatként szolgálhatnak inváziós veszélytérképek elkészítéséhez és az egyes növények terjedésének modellezéséhez.